

Ризики в інноваційній діяльності комерційних банків

Світова фінансова криза та загострення конкуренції на ринку банківських послуг змусили банки вести пошук додаткових шляхів отримання конкурентних переваг, зокрема, шляхом впровадження інноваційних технологій обслуговування клієнтів, нових продуктів та послуг. В той же час, впровадження інновацій нерозривно пов'язане з невизначеністю та ризиком, оскільки існує велика кількість факторів спроможних спричинити негативний результат діяльності банку. З метою уникнення такого результату, ці ризики необхідно вивчати для найповнішої ідентифікації, усебічної оцінки та визначення шляхів їх уникнення або мінімізації.

Розглядаючи інноваційну діяльність банків, слід зазначити, що у науковій літературі вона визначається насамперед як процес, спрямований на розроблення нових або удосконалення існуючих банківських послуг і продуктів, які використовуються у практичній діяльності та пропонуються на ринку банківських продуктів.

Таким чином, в Україні банківськими інноваціями можуть вважатися:

- 1) новий для України зарубіжний банківський продукт;
- 2) новий український банківський продукт, який раніше не мав аналогів на вітчизняному ринку банківських послуг;
- 3) нові технології обслуговування клієнтів.

Щодо категорії інноваційного ризику, то зауважимо, що проведені нами дослідження показали, що за змістом всі вони можуть бути об'єднані у три групи: перші під ризиком розуміють можливість різноманітних втрат; другі називають ризиком образ дій у невизначених обставинах; треті вважають ризиком будь-яке відхилення від очікуваних результатів[2, с.89].

З нашої точки зору інноваційний ризик комерційного банку це подія, що носить ймовірнісний характер та полягає у частковій або повній втраті прибутку чи недоотриманню доходу, в результаті прийняття певних управлінських рішень, пов'язаних з будь-яким видом інноваційної діяльності, або вибором та впровадженням будь-яких інноваційних проектів тощо.

Ризики комерційних банків, при здійсненні ними інноваційної діяльності формуються під впливом таких факторів:

- різноманітні дії конкурентів;
- зміни у вподобаннях клієнтів, та відповідні їх дії;
- зовнішнє середовище (зміни у законодавстві; нестабільність політичної ситуації в державі; нестабільність макроекономічної ситуації тощо)

Особливістю банківських установ є те що при впровадженні інноваційних проектів на них можуть впливати ризики які безпосередньо пов'язані з інноваційною розробкою, а також ті що притаманні звичайній діяльності банків. В такому випадку з нашої точки зору доцільним буде розділити інноваційні ризики на дві групи, а саме:

- ризики що виникають на різних етапах впровадження інноваційного проекту;
- ризики, що супроводжують банківську діяльність.

Розглянемо детальніше кожну групу ризиків.

Перша група ризиків – це ризики які притаманні саме інноваційній діяльності банку. Їх в свою чергу можна також об'єднати в групи і виглядатимуть вони таким чином:

- юридичний або правовий ризик;
- технологічні ризики;
- ризики пов'язані з діями конкурентів;
- стратегічні ризики;
- ризики втрати репутації банку;
- ризики за часом впливу;
- ризики за періодом впливу і виникнення.

До другої групи ризиків входить велика їх кількість, тому зупинимось на основних:

- фінансові ризики
- інфляційні ризики
- інвестиційні ризики, є дуже важливими і потребують особливої уваги, адже успішність впровадження інноваційного проекту залежить від достатності для нього фінансових ресурсів в іншому випадку проект буде зупинено і втрачено дорогоцінний час за який технологією можуть оволодіти конкуренти.

- валютні ризики
- ризик ліквідності
- кредитні ризики
- майнові ризики
- дефляційні ризики та інші.

Підсумовуючи вище визначене можна зробити висновок, що для банку є важливим управління інноваційними ризиками адже успішність його діяльності залежить від того наскільки він здатен впроваджувати зміни у свою діяльність. А для успішності інноваційних проектів необхідно мінімізувати ти уникнути ризиковості, що дозволить зменшити витрати і мати переваги. Отже, необхідно чітко розуміти сутність банківського інноваційного ризику і мати чітку класифікацію, яка дозволяє найповніше ідентифікувати ризики, а це в свою чергу дозволить набути банком вищого рівня конкурентно спроможності.

Список використаних джерел

1. Crozier M. L'entreprise a l'ecoute. Apprendre le management post-industriel / M. Crozier. – P.: InterEd., 1994. – 217 p. Вітлінський В.В. Ризикологія в економіці та підприємстві: Монографія / В.В. Вітлінський, Г.І. Великоіваненко. – К.: КНЕУ, 2004. – 480 с.
2. Єгоричева С.Б. Інноваційний ризик у діяльності комерційних банків [Електронний ресурс] / Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2010. - № 2. – С.88-98
3. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків»: Постанова Правління НБУ від 15.03.2004 № 104.
4. Амоша О. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення // Економіст. – 2005. – № 6. – С. 28-32.
5. Костак З.Р. Вдосконалення управління інноваційними ризиками // Науковий вісник НЛТУ Україна. - 2008.- Вип.18.11. – С. 234-241
6. Демкін І.В. Управління інноваційними ризиками на основі імітаційного управління. Основні підходи до оцінки інноваційного ризику // «Проблеми аналізу ризику». – 2005. - №3. - с. 249